

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

DUOMENŲ SUBJEKTŲ TEISIŲ APRIBOJIMŲ ĮGYVENDINIMO TVARKOS PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

2023 m. sausio 10 d.
Vilnius

(1) Konkurencijos taryba 2022 m. spalio 4 d. viešai konsultacijai paskelbė nutarimo dėl duomenų subjektų teisių apribojimų įgyvendinimo tvarkos (toliau – Tvarka) projektą ir su Tvarkos taikymu susijusį 2018 m. vasario 1 d. nutarimo Nr. 1S-10 (2018) „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

(2) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija nurodė, kad pagal kompetenciją pastabų projektams neturi. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pateikė pastabas ir pasiūlymus Tvarkos projektui, kurių vertinimas ir į juos atsižvelgiant padaryti Tvarkos projekto pakeitimai pateikiami žemiau.

Konsultacijai teikto Tvarkos projekto punktas (-ai), dėl kurių pateiktos pastabos ir pasiūlymai (jeigu nurodyti konkretūs punktai)	Pastabos ir pasiūlymai dėl konsultacijai teikto Tvarkos projekto nuostatų	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas bei siūlomi Tvarkos pakeitimai
2. Tvarka parengta vadovaujantis Bendroju duomenų apsaugos reglamentu, Konkurencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais bei teismų praktika asmens duomenų apsaugos srityje. Tvarkoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos minėtuose teisės aktuose ir teismų praktikoje.	Siūlytina tikslinti konsultacijai teikto Tvarkos projekto 2 punktą atsisakant nuorodos į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą, nes jis nereguliuoja duomenų subjektų teisių ribojimo klausimų.	Atsižvelgta. Tvarkos 2 punktas patikslintas atsisakant nuorodos į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą
3. Ši Tvarka neturi įtakos ir nepakeičia iš Bendrojo asmens duomenų apsaugos reglamento III skyriaus 1-3 skirsniuose tiesiogiai kylančių atvejų ir pagrindų, kada Konkurencijos taryba turi teisę atsisakyti įgyvendinti tam tikras duomenų subjektų teises.	Siūlytina atsisakyti Tvarkos projekto 3 punkto, nes jame pateikta informacija jau yra nustatyta Bendrajame duomenų apsaugos reglamente ¹ (toliau – ir BDAR), todėl duomenų valdytojas ir taip turi teisę naudotis pagrindais, kai duomenų subjektų teises gali būti (nėra) įgyvendinamos.	Atsižvelgta. Atsisakyta konsultacijai teikto Tvarkos projekto 3 punkto.

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB.

-	<p>Tvarka yra pernelyg abstrakti ir sudaro sąlygas duomenų subjektų teises riboti daugiau nei būtina. Tvarkoje nėra nustatyta, kada konkrečiai galima taikyti duomenų subjektų teisių ribojimus. Turi būti nurodytos konkrečios funkcijos (užduotys), kurias vykdant gali būti būtina riboti duomenų subjektų teises, ir atvejai, kai toks ribojimas galėtų būti taikomas šių funkcijų (užduočių) kontekste.</p>	<p>Atsižvelgta. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 16 dalyje yra nustatyta, kad duomenų subjektų teisių apribojimai gali būti taikomi Konkurencijos tarybai atliekant šio įstatymo ir kitų įstatymų, kurių priežiūrą vykdo Konkurencijos taryba, pavestas funkcijas tiek laiko ir tokia apimtimi, kiek tai yra būtina ir proporcinga šiais atvejais: 1) jeigu įgyvendinus duomenų subjekto teises būtų padarytas neigiamas poveikis šio įstatymo ir kitų įstatymų, kurių priežiūrą vykdo Konkurencijos taryba, pažeidimų tyrimo ar koncentracijos priežiūros procedūros eigai, strategijai ar tikslams, ir (ar) 2) jeigu įgyvendinus duomenų subjekto teises būtų pažeistos kitų asmenų teisės ir laisvės, kurias privalo užtikrinti Konkurencijos taryba šio įstatymo ir kitų įstatymų, kurių priežiūrą vykdo Konkurencijos taryba, pažeidimo ar koncentracijos priežiūros procedūros metu. Taigi, jau Konkurencijos įstatymas nurodo priežiūros funkcijas, kurias vykdant gali būti taikomi duomenų subjektų teisių ribojimai. Siekiant aiškumo Tvarkos 5 punktas papildytas konkrečiais pažeidimų tyrimų ar koncentracijos priežiūros procedūrų atvejais (su nuorodomis į Konkurencijos įstatymo straipsnius, kurių pagrindu vykdoma atitinkama procedūra ar jos etapas), kurių metu galėtų būti svarstomi duomenų subjektų ribojimai.</p>
-	<p>Turi būti nurodyta koku konkrečiu siekiu iš nurodytų BDAR 23 straipsnio 1 dalies a – j punktuose galima remtis sprendžiant dėl duomenų subjektų teisių ribojimų. Bendro pobūdžio nuoroda į BDAR 23 straipsnį šiuo atveju nėra pakankama.</p>	<p>Atsižvelgta. Konkurencijos įstatymo pakeitimų, kuriais nustatyti duomenų subjektų teisių ribojimai, aiškinamajame rašte nurodyta, kad Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 15-17 dalyse teisė riboti duomenų subjektų teises suteikiama remiantis BDAR 23 straipsnio 1 dalies e) punktu. Siekiant aiškumo atitinkamai papildytas ir Tvarkos 5 punktas nurodant, kad duomenų subjektų teisių apribojimai grindžiami Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 23 straipsnio 1 dalies e) punktu.</p>
-	<p>Duomenų subjektų teisių ribojimus nustatančiame teisės akte turi būti aiškūs kriterijai, kai toks ribojimas gali būti svarstomas ir kokia apimtimi gali būti taikomas, tokiu būdu užtikrinant, kad duomenų subjektų teisių ribojimai nebūtų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 15-17 dalys, kurios reglamentuoja duomenų subjektų teisių ribojimą, detalizuoja, kad tokie ribojimai galimi tik, kai padaromas neigiamas poveikis pažeidimų tyrimų ar konkurencijos priežiūros procedūros eigai, strategijai ar tikslams, arba tų procedūrų metu pažeidžiamos kitų asmenų teisės ir laisvės. Be to,</p>

	<p>nustatomi visais atvejais, kai, pavyzdžiui, nagrinėjamas skundas. Bendro pobūdžio formuluotės, kad duomenų subjektų ribojimai gali būti taikomi, kai duomenų subjekto teisės įgyvendinimas gali daryti neigiamą poveikį Konkurencijos įstatymo pažeidimo tyrimo tikslams yra pernelyg abstraktus ir sudaro sąlygas piktnaudžiauti teise riboti duomenų subjekto teises.</p>	<p>Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 16 dalis, kaip ir konsultacijai teiktos Tvarkos 7 punktą nustato, kad nurodytais atvejais ribojimai gali būti taikomi tik jeigu yra laikomasi būtinumo ir proporcingumo reikalavimų. Tvarka nėra siekiama nustatyti kitokius kriterijus, negu jie nustatyti įstatymų leidėjo Konkurencijos įstatyme, ar siaurinti įstatymu nustatytas sąlygas. Tvarka skirta reglamentuoti Konkurencijos įstatymo 15-17 dalių, įgyvendinimą.</p> <p>Siekiant aiškumo ir kiek yra tikslinga atsižvelgiant į Konkurencijos tarybos vykdomų pažeidimo tyrimų ir koncentracijos priežiūros procedūrų pobūdį bei Konkurencijos įstatymo reguliavimą, kriterijai, kada duomenų subjektų teisės gali būti ribojamos yra papildomai patikslinti Tvarkos 7 punkte.</p>
<p>9. Sprendimo dėl duomenų subjektų teisių apribojimų priėmimu laikomas apribojimų užfiksavimas šios Tvarkos priede – Duomenų subjektų teisių apribojimų pažymoje.</p> <p>11.3. [Duomenų subjektų teisių apribojimų pažymoje yra nurodoma ir įvertinama:] apribojimų taikymo apimtis ir trukmė, įskaitant tai, kurios duomenų subjektų teisės yra apribojamos, ar duomenų subjekto teisės apribojamos visiškai ar iš dalies;</p>	<p>Duomenų subjektų teisių ribojimai turi būti vertinami pagal atskirą konkretų atvejį, o ne bendrai ribojant šias teises, neindividualizuojant tokio ribojimo būtinumo ir proporcingumo.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Tvarka detalizuoja, kaip turi būti vertinamas ir fiksuojamas kiekvienas duomenų subjektų teisių ribojimo atvejis – kuris įvertinamas ir aprašomas Duomenų subjektų teisių ribojimo pažymose. Tuo tikslu Tvarkoje numatyta, kad pildant pažymas nurodoma konkrečiai pažeidimo tyrimo ar koncentracijos priežiūros procedūra, kurios tikslais taikomi apribojimai (kurios tikslais vertinamas apribojimų būtinumas, proporcingumas ir tokio vertinimo rezultatai užfiksuoja pažymoje). Nėgana to, Tvarka tiesiogiai numato, kad Duomenų apsaugos pareigūnas patikrina Duomenų subjektų teisių apribojimų pažymas, o ne vieną pažymą.</p> <p>Siekiant aiškumo Tvarkos 9 punktą papildytas sakiniu, kad fiksuojamas kiekvienas apribojimų taikymo atvejis.</p>
<p>IV skyrius – Duomenų subjektų teisių garantijos</p>	<p>Siūlytina papildomai įvertinti Tvarką, ypač Tvarkos IV skyrių, atsižvelgiant į tai, kaip duomenų subjektų garantijos aptartos 2019 m. balandžio 2 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno sprendime dėl vidaus taisyklių, susijusių su duomenų subjektų tam tikrų teisių apribojimu tais atvejais, kai Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, vykdydamas savo veiklą, tvarko</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Tvarka parengta vadovaujantis Europos duomenų apsaugos valdybos gairėmis dėl apribojimų pagal BDAR 23 straipsnį (angl. <i>Guidelines 10/2020 on Restrictions under Article 23 GDPR version 2.0</i>) ir kitais šios valdybos paaiškinimais, taip pat remiantis panašaus pobūdžio kaip EDAPP tvarka Europos Komisijos teisės aktu dėl duomenų subjektų teisių ribojimo antimonopolinės politikos, susijungimų (koncentracijų) kontrolės srityse, t. y. Europos Komisijos sprendimu (ES) 2018/1927 2018 m. gruodžio 5 d., kuriuo nustatomos Europos Komisijos atliekamo asmens duomenų tvarkymo konkurencijos srityje vidaus taisyklės, susijusios su informacijos teikimu duomenų subjektams ir tam tikrų</p>

	asmens duomenis ² (toliau – EDAPP tvarka), taip pat įvertinti Tvarkos atitiktį Europos Sąjungos teismų praktikai ir Europos duomenų apsaugos valdybos gairėms dėl BDAR 23 straipsnio taikymo. ³	teisių ribojimu ⁴ . Tvarka iš esmės turi analogiškus skyrius ir nuostatas kaip EDAPP tvarka ar Europos duomenų apsaugos valdybos gairės. Bet kuriuo atveju peržiūrėtas Tvarkos IV skyrius, reglamentuojantis duomenų subjektų teisių garantijas ir papildytas nuostatomis apie Konkurencijos tarybos taikomas duomenų apsaugos priemones, duomenų saugojimo Konkurencijos taryboje laikotarpius, subjektų informavimą apie Konkurencijos tarybos vykdomą asmens duomenų tvarkymo veiklą ir taikomus apribojimus (kaip tai numatyta EDAPP tvarkos 2 straipsnio 2 dalyje, 4 straipsnyje, 6 straipsnio 1 dalyje). Be to, tam tikros su duomenų subjektų teisių garantijomis susijusios nuostatos ir analogiškos esančioms EDAPP tvarkoje buvo pateiktos kituose Tvarkos skyriuose, todėl atsižvelgiant į jas vienijančią turinį, perkeltos į Tvarkos IV skyrių.
10. Duomenų subjektų teisių apribojimai taikomi Duomenų subjektų teisių apribojimų pažymoje įvardytų asmens duomenų kategorijų atžvilgiu.	Tvarkoje turi būti nustatytos aiškios duomenų kategorijos, kurių atžvilgiu konkretūs ribojimai gali būti taikomi, nes konsultacijai teikto Tvarkos projekto 10 punkte nurodyta tik bendra pareiga kategoriją aprašyti Duomenų subjektų teisių apribojimų pažymoje, tačiau nenustato jokių ribojimo taikymo ribų.	Atsižvelgta. Tvarka papildyta nauju 6 punktu, kuriame išvardijamos duomenų kategorijos, kurioms gali būti taikomi apribojimai. Jos apima fizinio asmens tapatybės duomenis, kontaktinę informaciją, profesines funkcijas ir užduotis, informaciją apie privatų ir profesinį elgesį bei veiklos rezultatus, finansinius duomenis ir kitus duomenis, kurie yra susiję su tyrimo arba procedūros dalyku arba pateikti dėl jų sąsajumo su tuo dalyku. Be to, dar kartą patikslinta, kad apribojimai taikomi tik toms asmens duomenų kategorijoms, kurių atžvilgiu įgyvendinus duomenų subjektų teises galima reali rizika, kad bus padarytas neigiamas poveikis pažeidimo tyrimo ar koncentracijų priežiūros procedūros eigai, strategijai ar tikslams ir (arba) bus pažeistos kitų asmenų teisės ir laisvės.
11.3. apribojimų taikymo apimtis ir trukmė, įskaitant tai, kurios duomenų subjektų teisės yra apribojamos, ar duomenų subjekto teisės apribojamos visiškai ar iš dalies; 11.5. apribojimų taikymo trukmė;	Siūlytina atsisakyti pasikartojančių konsultacijai teiktos Tvarkos nuostatų, nes Tvarkos 11.5 papunktis dubliuoja Tvarkos 11.3 papunktį.	Atsižvelgta. Atsisakyta konsultacijai teikto Tvarkos projekto 11.5 papunkčio.

² Prieiga per internetą <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32019Q0410%2801%29&qid=1621421845396>>

³ Prieiga per internetą <https://edpb.europa.eu/system/files/2021-10/edpb_guidelines202010_on_art23_adopted_after_consultation_en.pdf>

⁴ Prieiga per internetą <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018D1927&from=EN>>

11.4. apribojimų taikymo būtinybės, proporcingumo ir trukmės įvertinimas; 11.6. rizikos duomenų subjektų teisėms įvertinimas;	Siūlytina atsisakyti pasikartojančių konsultacijai teiktos Tvarkos nuostatų, nes Tvarkos 11.6 papunktis dubliuoja Tvarkos 11.4 papunktį.	Atsižvelgta. Atsisakyta konsultacijai teikto Tvarkos projekto 11.6 papunkčio.
11.8. pagrindiniai asmens duomenų tvarkymo veiksmai, įskaitant ar asmens duomenys buvo perduoti;	Siūlytina papildomai įvertinti konsultacijai teiktos Tvarkos 11.8 papunkčio tikslumą, nes nėra aišku, kokią įtaką jis turi duomenų subjektų teisių apribojimui nustatymui.	Atsižvelgta. Atsisakyta konsultacijai teikto Tvarkos projekto 11.8 papunkčio.
11.12. duomenų saugojimo terminai, įskaitant informaciją apie visų ar dalies duomenų sunaikinimą;	Iš konsultacijai teiktos Tvarkos projekto 11.12 papunkčio nėra aišku, ar konkrečiu atveju asmens duomenys galėtų būti sunaikinti anksčiau nei yra įgyvendinta duomenų subjekto teisė, kuri buvo apribota, jei asmens duomenų saugojimo laikotarpis pasibaigia dar galiojant duomenų subjekto teisės apribojimui.	Atsižvelgta. Asmens duomenys nėra naikinami galiojant duomenų subjektų teisių apribojimams. Atsisakyta konsultacijai teikto Tvarkos projekto 11.12 papunkčio.
25. Konkurencijos taryba, kurios darbuotojai priima galutinius sprendimus dėl apribojimų taikymo, prisiima visą atsakomybę už netinkamą duomenų subjektų teisių apribojimų taikymą ir su tuo susijusias pasekmes. Konkurencijos tarybos darbuotojai gali būti traukiami atsakomybėn teisės aktų nustatyta tvarka už šios Tvarkos nuostatų pažeidimą.	Siūlytina tikslinti konsultacijai teiktos Tvarkos 25 punkto antrą sakinį, nustatant, kokia atsakomybė (tarnybinė, kt.) konkrečiu atveju būtų taikoma duomenų valdytojo darbuotojams, tokiu būdu užtikrinant, kad jie nebūtų (BDAR taikymo kontekste) asmeniškai atsakingi už priimtus sprendimus dėl duomenų subjektų teisių ribojimo.	Atsižvelgta. Patikslintas Tvarkos 29 punktas nurodant, kad Konkurencijos tarybos darbuotojai už Tvarkos nuostatų pažeidimą gali būti traukiami atsakomybėn už tarnybinį nusižengimą ar darbo pareigų pažeidimą teisės aktų nustatyta tvarka.

(3) Taip pat buvo atlikti kiti Tvarkos projekto pakeitimai ir papildymai, įskaitant ir pakeitimus atsižvelgiant į EDAPP tvarką, kurią kaip gerąją praktiką nurodė Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija.

(4) Kadangi Tvarka buvo papildyta reikšmingais pakeitimais, pataisytas Tvarkos projektą skeliamas pakartotinei viešai konsultacijai.